

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci starostlivosti o maloletú **A. N.**, narodenú **X.**, bývajúcu v **B.**, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Banskej Bystrici, dieťa matky **D. N.**, bývajúcej v **B.**, zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. **E. S.**, s.r.o., so sídlom v **B.**, a otca **I. N.**, bývajúceho v **B.**, zastúpeného JUDr. **I. H.**, advokátom, so sídlom v **B.**, **o zvýšení výživného**, vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 31 P 28/2014, o dovolaní otca proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 25. novembra 2014 sp. zn. 13 CoP 79/2014, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a**.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Banská Bystrica rozsudkom z 11. júla 2014 č.k. 31 P 28/2014-302 zmenil rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica zo 4. marca 2004 č.k. 32 P 345/2003-82 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici z 15. júna 2004 sp. zn. 13 CoP 32/2004 vo výroku o výživnom na maloletú tak, že otec je povinný prispievať na jej výživu výživným zvýšeným z 2 500 Sk na 300 € mesačne od 23. januára 2014, pričom 200 € mesačne bude vyplácať priamo matke a 100 € mesačne na účet maloletej vedený v banke. Zročné výživné za čas od 23. januára 2014 do 11. júla 2014 vo výške 909,95 € súd povolil otcovi splácať v mesačných splátkach po 70 € spolu s bežným výživným do rúk matky; zročné výživné za čas od 23. januára 2014 do 11. júla 2014 vo výške 455,04 € povolil otcovi splácať v mesačných splátkach po 30 € na sporiaci účet maloletej v banke. V prevyšujúcej časti návrh matky zamietol. Vychádzal z toho, že vyživovaciu povinnosť otca voči maloletej upravili

súdy naposledy v roku 2004, kedy otcovi uložili povinnosť prispievať na jej výživu mesačne sumou 2 500 (82,98 €). Maloletá bola vtedy o 10 rokov mladšia, matka bola poberateľkou rodičovského príspevku vo výške 3 790 Sk, prídavku na dieťa vo výške 480 Sk a príspevku na diétne stravovanie vo výške 983 Sk. Otec dosahoval priemerný mesačný čistý príjem 26 154 Sk a nemal žiadnu inú vyživovaciu povinnosť. Od poslednej úpravy výživného nastala podstatná zmena pomerov na strane všetkých účastníkov konania. Maloletá je o 10 rokov staršia, navštevuje gymnázium a po každej stránke došlo k zvýšeniu výdavkov spojených so zabezpečením jej každodenných potrieb a realizáciou jej záujmov a záľub. K zmene pomerov došlo aj na strane matky dieťaťa, ktorá je už zamestnaná a mesačne dosahuje príjem 1 531,28 €. Súd na strane matky zohľadnil, že musí vynakladať určité finančné prostriedky na zabezpečenie svojej pracovnej činnosti, ako aj na zaplatenie nemocenských a sociálnych dávok, ako aj dávok dôchodkového zabezpečenia. Na strane otca prihliadol na to, že je zamestnaný a jeho priemerný mesačný čistý príjem je 1 765,76 €. Na základe výsledkov vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že návrh matky na zvýšenie výživného je čiastočne dôvodný. Výživné na maloletú stanovil vo výške 300 € mesačne, ktorú je otec spôsobilý maloletej bez ohrozenia vlastnej výživy poukazovať a ktorá spolu s rodinnými prídavkami a určitou finančnou čiastkou zo strany matky zodpovedá potrebám a záujmom maloletej a zároveň vyrovnáva životnú úroveň maloletej so životnou úrovňou jej rodičov. Výživné určil odo dňa podania návrhu (t.j. od 23. januára 2014). Podľa názoru súdu matka nepreukázala dostatočným spôsobom dôvody hodné osobitného zreteľa (§ 77 ods. 1 Zákona o rodine). Aj keď matka bola v roku 2013 hospitalizovaná a následne sa podrobovala rehabilitáciám, nemala zamedzený prístup k súdu a mala možnosti uplatniť nárok na zvýšenie výživného pred uvedeným dňom. Okrem toho súd prihliadol na to, že otec kompenzoval zvýšené náklady na výživu dieťaťa tým, že okrem stanovenej výšky výživného, ktorú uhrádza riadne a pravidelne, poskytuje dieťaťu aj iné plnenia vo forme rozličných nákupov. Súd v zmysle § 63 ods. 1 Zákona o rodine rozhodol aj o tvorbe úspor pre maloletú, lebo to pomery otca umožňujú. Pri výpočte ročného výživného vychádzal z toho, že dosiaľ stanovené výživné predstavovalo 83 € mesačne. Pokiaľ súd zvýšil výživné na sumu 300 €, rozdiel medzi doterajšou výškou výživného a novo stanovenou výškou výživného predstavuje 217 € mesačne. Tak, ako pomerne rozdelil vyplácanie výživného, rozdelil aj vyplácanie ročného výživného. V prevyšujúcej časti považoval návrh matky za nedôvodný, a preto ho zamietol.

Na odvolanie matky Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 25. novembra 2014 sp. zn. 13 CoP 79/2014 napadnutý rozsudok zmenil tak, že výživné na maloletú, ktoré bolo

určené rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica zo 4. marca 2004 č.k. 32 P 345/2003-82 a rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici z 15. júna 2004 sp. zn. 13 CoP 32/2004, zvýšil zo sumy 2 500 Sk mesačne na 500 € mesačne od 23. januára 2014, pričom 230 € mesačne bude vyplácať priamo matke a 270 € mesačne na účet maloletej vedený v banke. Zročné výživné za čas od 23. januára 2014 do 30. novembra 2014 vo výške 1 782,07 € otcovi povolil splácať v mesačných splátkach po 70 € spolu s bežným výživným do rúk matky; zročné výživné za čas od 23. januára 2014 do 30. novembra 2014 vo výške 2 091,99 € povolil otcovi splácať v mesačných splátkach po 30 € na sporiaci účet maloletej v banke. V odôvodnení rozsudku poukázal na ustanovenie § 78 ods. 1 prvá veta Zákona o rodine, ktoré vyjadruje zásadu, že k zmene dohôd a súdnych rozhodnutí o výživnom môže dôjsť len na základe zmeny pomerov zistenej porovnaním okolností významných pre rozhodnutie o výživnom v čase skoršieho a nového rozhodovania. Predpokladom zmeny právoplatného rozhodnutia o výživnom je závažná zmena pomerov, ktorá opodstatňuje záver, že skôr určené výživné nezodpovedá zmenenej situácii, či už na strane osôb vyživovaných, alebo vyživujúcich. Pri rozhodovaní o zmene výživného musí súd posúdiť komplexne všetky zmeny v pomeroch účastníkov. Musí mať na zreteli, že v zmysle § 62 ods. 2 Zákona o rodine má dieťa právo podieľať sa na dosiahnutej životnej úrovni svojich rodičov a že v zmysle § 75 ods. 1 Zákona o rodine sa pri rozhodovaní o výživnom prihliada na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Miera odôvodnených potrieb dieťaťa je odstupňovaná podľa jeho veku, školského zaradenia, fyzickej a duševnej vyspelosti, zdravotného stavu, oprávnených kultúrnych a spoločenských potrieb, záujmov a podobne. Odôvodnenými sú aj ďalšie potreby dieťaťa, vrátane tvorby úspor, ktoré síce nie sú nevyhnutné, ale so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu sú prospešné pre všestranný vývoj dieťaťa. Pre určenie výšky výživného pre dieťa sú rozhodujúce reálne zárobkové možnosti, schopnosti a majetkové pomery každého z rodičov. Súd pri rozhodovaní musí vziať na zreteľ aj to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Podľa názoru odvolacieho súdu je v danom prípade otec spôsobilý bez ohrozenia vlastnej výživy prispievať maloletej na výživu sumou 500 € mesačne. Táto suma spolu s rodinnými prídavkami a určitou finančnou čiastkou aj zo strany matky dieťaťa, ktorej osobná starostlivosť o maloletú takto vyspelú už v plnom rozsahu nenahrádza platenie výživného, zodpovedá všetkým potrebám a záujmom maloletej a zároveň vyrovnáva životnú úroveň maloletej so životnou úrovňou jej rodičov. Takto určené výživné je primerané potrebám maloletej a možnostiam otca. Odvolací súd nepovažoval za dostatočné zvýšenie výživného len na sumu 300 € mesačne tak, ako rozhodol súd prvého stupňa. V zmysle § 63

ods. 1 Zákona o rodine rozhodol pritom aj o tvorbe úspor pre maloletú, lebo to dovoľujú majetkové pomery otca.

Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal (23. decembra 2014) dovolanie otec. Uviedol, že postupom odvolacieho súdu mu bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.) tým, že jeho rozhodnutie nespĺňa požiadavky na riadne odôvodnenie (§ 157 ods. 2 O.s.p.). Odvolací súd vôbec neuviedol, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z akých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa riadil pri zaujímaní záveru o splnení predpokladov pre zvýšenie výživného vo výške požadovanej matkou. V priebehu konania otec preukázal, že po odpočítaní všetkých jeho pravidelných výdavkov mu zostáva suma 482,80 €, z ktorej logicky nemôže mesačne platiť výživné na maloletú vo výške 500 €. Výdavky, ktoré matka vyčíslila vo výške 460 €, sú minimálne vo výške 60 € (sporenie maloletej) neopodstatnené a nepreukázané. Mesačné výdavky maloletej tak predstavujú nanajvýš 400 €, výživné v tejto výške by jej ale mali platiť mesačne obaja rodičia podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Maloletá má už pätnásť rokov a matka osobnou starostlivosťou o ňu nevyvažuje vyživovaciu povinnosť tak, ako predtým. Mesačné príjmy matky, ktorá je tiež poberateľkou rodinných prídavkov, sú pritom nadštandardné. Otec v konaní preukázal aj svoj podiel na rôznych nákupoch pre účely maloletej; suma na ne predstavuje mesačne okolo 75 €. Odvolací súd v napadnutom rozsudku nevysvetlil, či a s akými závermi prihliadol na tieto skutočnosti. Konštatovanie odvolacieho súdu, že za primerané mesačné výživné nemožno považovať 300 €, ale 500 €, je úplne nepreskúmateľné. Záver odvolacieho súdu, že v porovnaní s rokom 2005 došlo k zmene pomerov u všetkých účastníkov, je síce správny, ale odvolací súd nesprávne vyhodnotil, že na strane maloletej (ktorá odchádza študovať do Bratislavy) a matky (ktorej príjmy vzrástli) ide o zmeny „pozitívne“. Odvolací súd primerane nereagoval na argumentáciu otca v priebehu odvolacieho konania a len prevzal dôvody prvostupňového rozhodnutia, i keď nešlo o prípad, na ktorý sa vzťahuje ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. Skutočnosť, že rozsudok odvolacieho súdu je nepreskúmateľný, zakladá podľa názoru otca procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. a prípustnosť jeho dovolania podľa tohto ustanovenia. Vzhľadom na to žiadal napadnuté rozhodnutie buď zrušiť (a vec vrátiť na ďalšie konanie), alebo zmeniť.

Matka vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že dovolanie otca je v zmysle § 238 ods. 4 O.s.p. procesne neprípustné, napadnuté rozhodnutie je vecne správne a náležité

odôvodnené. Dovolateľ zo svojich subjektívnych hľadísk spochybňuje správnosť skutkových a právnych záverov súdov, pričom jeho dovolacia argumentácia je zhodná s tým, čo tvrdil už v konaní pred prvostupňovým a odvolacím súdom. Žiadala, aby dovolací súd dovolanie odmietol a priznal jej náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení pred 1. januárom 2015)] po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.) skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), či je podané dovolanie procesne prípustné.

1. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie. Na rozdiel od odvolania (riadneho opravného prostriedku), ktorým možno napadnúť ešte neprávoplatné rozhodnutie, ide v prípade dovolania o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno – iba v prípadoch Občianskym súdnym poriadkom výslovne stanovených – napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré už nadobudlo právoplatnosť. Občiansky súdny poriadok vychádza z tejto mimoriadnej povahy dovolania a v nadväznosti na to aj upravuje podmienky, za ktorých je dovolanie prípustné. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach túto osobitosť (a mimoriadnosť) dovolania často vysvetľuje konštatovaním, že dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

Z relevantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vyplýva, že systém opravných prostriedkov zakotvený v právnom poriadku zmluvnej strany Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) musí byť nevyhnutne v súlade s požiadavkami čl. 6 Dohovoru. Vo všeobecnosti pre použitie mimoriadnych opravných prostriedkov platí, že sú prípustné iba vo výnimočných prípadoch. ESLP v rámci svojej rozhodovacej praxe už viackrát vyslovil nezlučiteľnosť mimoriadneho opravného prostriedku s princípom právnej istoty a konštatoval porušenie čl. 6 ods. 1 Dohovoru vtedy, keď k nariadeniu opätovného preskúmania veci došlo z dôvodu existencie odlišného právneho posúdenia veci (porovnaj *Roseltrans proti Rusku*, rozsudok z roku 2005). Vo veci *Abdullayev proti Rusku* (rozsudok z roku 2010) ESLP zdôraznil, že v záujme právnej istoty zahrnutej v čl. 6 Dohovoru by právoplatné rozsudky mali vo všeobecnosti zostať „nedotknuté“. K ich zrušeniu by preto malo dochádzať iba pre účely nápravy zásadných, hrubých a podstatných väd. Podľa názoru ESLP v žiadnom prípade však za takú vadu nemožno označiť skutočnosť, že na predmet konania existujú dva odlišné právne názory [viď napríklad *Sutyazhnik proti Rusku* (rozsudok z 23. júla 2009) alebo *Bulgakova proti Rusku* (rozsudok z 18. januára 2007)].

Občiansky súdny poriadok, vychádzajúc z naznačenej výnimočnosti dovolania, upravuje podmienky prípustnosti dovolania a stanovuje ich ako výnimku zo záväznosti a nezmeniteľnosti rozhodnutia, ktoré už nadobudlo právoplatnosť. V niektorých prípadoch, ktoré sú osobitne v zákone vymenované, ide Občiansky súdny poriadok ešte ďalej a podmienky prípustnosti dovolania sprísňuje právnu úpravou, podľa ktorej z prípadov, v ktorých výnimočne pripúšťa dovolanie (§ 238 ods. 1 O.s.p.), vylučuje tie, v ktorých dovolanie nemá byť prípustné (viď napríklad § 238 ods. 4 a 5 O.s.p.).

2. Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovoláním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého

stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. Podľa § 238 ods. 4 O.s.p. dovolanie nie je prípustné vo veciach upravených Zákonom o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov okrem rozsudku o obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu, o priznaní rodičovských práv a povinností maloletému rodičovi dieťaťa, o určení rodičovstva, o zapretí rodičovstva alebo o osvojení.

V danom prípade dovolanie smeruje proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu (§ 238 ods. 1 O.s.p.), prípustnosť dovolania ale vylučuje to, že napadnutým rozsudkom bolo rozhodnuté vo veci upravenej Zákonom o rodine (viď ustanovenia § 62 až 65 Zákona o rodine). Dovolanie otca teda podľa § 238 O.s.p. prípustné nie je.

3. Podané dovolanie by mohlo byť procesne prípustné, len ak v konaní, v ktorom bol vydaný napadnutý rozsudok, došlo k procesnej vade uvedenej v § 237 O.s.p. Povinnosť skúmať, či konanie nie je zaťažené niektorou z nich, vyplýva pre odvolací súd z § 242 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd sa z tohto dôvodu neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal tiež otázkou, či v konaní nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 O.s.p. Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak v konaní došlo k niektorej z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu uverejnené v časopise *Zo súdnej praxe* pod č. 38/1998 a č. 23/1998). Osobitne ale treba zdôrazniť, že pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade

vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Dovolateľ procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a existencia týchto vád nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

4. S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytykané nesprávnosti, ktorých sa mal dopustiť odvolací súd, sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či postupom odvolacieho súdu nebola otcovi odňatá možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký procesne nesprávny a zákonu sa priečiaci postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a svojím postupom pri vedení konania odňal účastníkovi konania jeho procesné práva [v zmysle § 18 O.s.p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv – vid' napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazerat' do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

4.1. Z obsahu dovolania možno vyvodit', že k odňatiu možnosti konať pred súdom malo podľa názoru otca dôjsť tým, že odvolací súd v rozpore s § 157 ods. 2 O.s.p. rozhodnutie dostatočne neodôvodnil, v odôvodnení sa nezaoberal všetkými námietkami, ktoré uviedol v priebehu konania a potom zopakoval v odvolaní, v dôsledku čoho je napadnuté rozhodnutie nepreskúmateľné.

Judikatúra najvyššieho súdu – vid' R 111/1998 – považuje však nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu nižšieho stupňa (len) za dôsledok a vonkajší prejav tzv. inej procesnej vady konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.; vada tejto povahy ale prípustnosť dovolania nezakladá. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu je názor zaujatý v uvedenom judikáte

nad'alej plne opodstatnený aj v prejednávanej veci. Právna kvalifikácia nepreskúmateľnosti ako tzv. inej vady konania (teda nie vady konania v zmysle § 237 O.s.p.) vyplýva aj z viacerých rozhodnutí najvyššieho súdu (viď napríklad rozhodnutia sp. zn. 3 Cdo 49/2011, 3 Cdo 165/2011, 3 Cdo 84/2012, 1 Cdo 140/2009, 1 Cdo 181/2010, 2 MCdo 18/2008, 2 Cdo 83/2010, 4 Cdo 310/2009, 5 Cdo 290/2008, 5 Cdo 216/2010, 7 Cdo 52/2011, 7 Cdo 109/2011 a 1 ECdo 10/2014).

Správnosť takéhoto nazerania na problematiku nepreskúmateľnosti rozhodnutia súdu a jej dôsledkov potvrdzujú tiež rozhodnutia ústavného súdu o sťažnostiach proti tým rozhodnutiam najvyššieho súdu, ktoré zotrvali na právnych záveroch súladných s R 111/1998 (viď rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 184/2010, III. ÚS 184/2011, I. ÚS 264/2011, I. ÚS 141/2011, IV. ÚS 481/2011, III. ÚS 148/2012, IV. ÚS 481/2011, IV. ÚS 208/2012, IV. ÚS 90/2013). Dovolací súd osobitne poukazuje na to, že ústavný súd v náleze z 30. januára 2013 sp. zn. III. ÚS 551/2012 konštatoval, že „sa väčšinovým názorom svojich senátov priklonil k tej judikatúre najvyššieho súdu, ktorá prijala záver, že nedostatok riadneho odôvodnenia rozsudku nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., ale len tzv. inú vadu konania podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.“. Na doloženie aktuálnosti tohto právneho náhľadu na danú problematiku dovolací súd uvádza, že ústavný súd v uznesení z 27. marca 2014 sp. zn. IV. ÚS 196/2014 opätovne zaujal stanovisko k tomu, či prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého uznesenia (ne)zakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., pričom zotrval „na opakovane vyslovenom závere (napr. IV. ÚS 481/2011, IV. ÚS 499/2011, IV. ÚS 161/2012) o ústavnej udržateľnosti názoru najvyššieho súdu, podľa ktorého prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p.“. Ústavný súd v uznesení zo 14. januára 2015 sp. zn. III. ÚS 1/2015 konštatoval, že najvyšší súd v súlade so svojou stabilnou „dovolacou“ judikatúrou náležite zdôvodnil, prečo nedostatočné odôvodnenie odvolacieho rozhodnutia nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. Postoj najvyššieho súdu v tejto otázke nesignalizuje arbitrárnosť či zjavnú neodôvodnenosť, a to hlavne s ohľadom na povahu dovolacieho konania ako mimoriadneho opravného konania, ktorým sa preskúmava právoplatné rozhodnutie a zasahuje sa ním do nastoleného stavu právnej istoty účastníkov konania.

Vzhľadom na to, že dovolanie otca smeruje v danej veci proti takému zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci upravenej Zákomom o rodine, dovolací súd uvádza, že z právnej úpravy obsiahnutej v ustanoveniach § 238 ods. 1 a 4 O.s.p. je zrejmé, že zákonodarca v nej – zohľadňujúc mimoriadny charakter dovolania a možné dôsledky zrušenia rozhodnutia dovolacím súdom – vyjadril na jednej strane vôľu, aby určité rozsudky (výnimočne) napriek tomu, že už nadobudli právoplatnosť, mohli byť predmetom preskúmania v dovolacom konaní (§ 238 ods. 1 O.s.p.); na druhej strane tým ale zároveň vyjadril vôľu, aby iné rozsudky (§ 238 ods. 4 O.s.p.) nemohli byť v zmysle týchto ustanovení predmetom preskúmania v dovolacom konaní. Keďže zákonodarca v § 238 ods. 4 O.s.p. celkom zreteľne vyjadril zámer, aby rozsudok odvolacieho súdu vydaný vo veci upravenej Zákomom o rodine nebolo možné podrobiť dovolaciemu prieskumu (i keby prípadne spočíval na nesprávnej aplikácii alebo interpretácii zákona), bolo by nielen nelogické a v rozpore s výnimočnou povahou dovolania, ale aj z materiálneho hľadiska neakceptovateľné, pokiaľ by právnou úpravou obsiahnutou v § 237 písm. f/ O.s.p. vyjadril zároveň („súbežnú“) vôľu zabezpečiť účastníkovi konania možnosť dovolacieho prieskumu v prípade takého rozsudku odvolacieho súdu uvedeného v § 238 ods. 4 O.s.p., ktorý možno (azda aj alebo pravdepodobne) spočíva na správnych záveroch, o ich správnosti sa ale nedá celkom presvedčiť a v dovolacom konaní ju nemožno s istotou a do všetkých detailov preveriť, lebo odvolací súd svoje závery v odôvodnení rozsudku nevyjadril spôsobom absolútne jasným, určitým, celkom presvedčivým alebo relevantnú problematiku plne vyčerpávajúcim.

So zreteľom na vyššie uvedené dovolací súd uzatvára, že ak by aj bola opodstatnená argumentácia otca, v zmysle ktorej je napadnuté rozhodnutie nedostatočne odôvodnené, neobsahuje odpovede na všetky jeho relevantné otázky a námietky, nevyhodnocuje náležité výsledky vykonaného dokazovania jednotlivo a ani vo vzájomných súvislostiach, neodstraňuje rozpory v skutkových tvrdeniach alebo zisteniach, nevysvetľuje úvahy súdu pri určovaní výšky výživného, ani okolnosti, z ktorých pri tom vychádzal (dovolací súd sa opodstatnenosťou tejto argumentácie nezaoberal), ním vytýkaná nesprávnosť by nezakladala (až) procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. a prípustnosť jeho dovolania podľa tohto ustanovenia.

4.2. Z dovolania je zrejmé, že námietky otca sa týkajú tiež úplnosti a správnosti skutkových zistení súdov, priebehu dokazovania, vyhodnocovania vykonaných dôkazov a správnosti skutkových záverov súdov. Vzhľadom na to dovolací súd uvádza nasledovné:

Neúplnosť skutkových zistení alebo nesprávnosť skutkových záverov sa v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu nepovažuje za dôvod zakladajúci procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (viď viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012).

Súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 120 ods. 1 O.s.p.), a nie účastníkov konania. Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykonal všetky účastníkom navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, nezakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 písm. f/ O.s.p., lebo týmto postupom súd neodňal účastníkovi možnosť pred súdom konať (porovnaj R 37/1993 a R 125/1999).

Ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 O.s.p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. (viď tiež napríklad uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010 a 2 Cdo 29/2011). Pri skutkovom vyhodnocovaní svojich zistení zohľadňuje súd výsledky vykonaného dokazovania, ktoré hodnotí podľa zásad uvedených v § 132 O.s.p.; pokiaľ sa pri tom prípadne dopustí hodnotiacej nesprávnosti, nejde o spôsobilý dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. (porovnaj R 42/1993 a viď tiež ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 5 Cdo 258/2007). Jeho neprípustnosť je daná charakterom dovolacieho konania, v ktorom sa dôkazy nevykonávajú (§ 243a ods. 2 O.s.p.), a tak ani neprislúcha dovolaciemu súdu, aby prehodnocoval dôkazy vykonané súdmi nižších stupňov. Pre úplnosť dovolací súd uvádza, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nepatrí právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97).

4.3. Pokiaľ dovolateľ namieta, že napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), dovolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych

predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá (viď tiež R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011 a 7 Cdo 26/2010). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 238 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

5. Vzhľadom na to, že prípustnosť v danej veci podaného dovolania nevyplýva z ustanovenia § 238 O.s.p., nepreukázala sa opodstatnenosť argumentácie dovolateľa o dôvode zakladajúcom prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. a v dovolacom konaní nevyšli najavo ani iné vady vymenované v § 237 O.s.p., najvyšší súd odmietol dovolanie otca ako procesne neprípustné (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) bez toho, aby skúmal vecnú správnosť napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

6. O trovách dovolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p. (viď tiež rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 97/2011, 3 Cdo 439/2014, 5 Cdo 286/2008, 6 Cdo 396/2013 a 7 Cdo 6/2011).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 14. mája 2015

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková